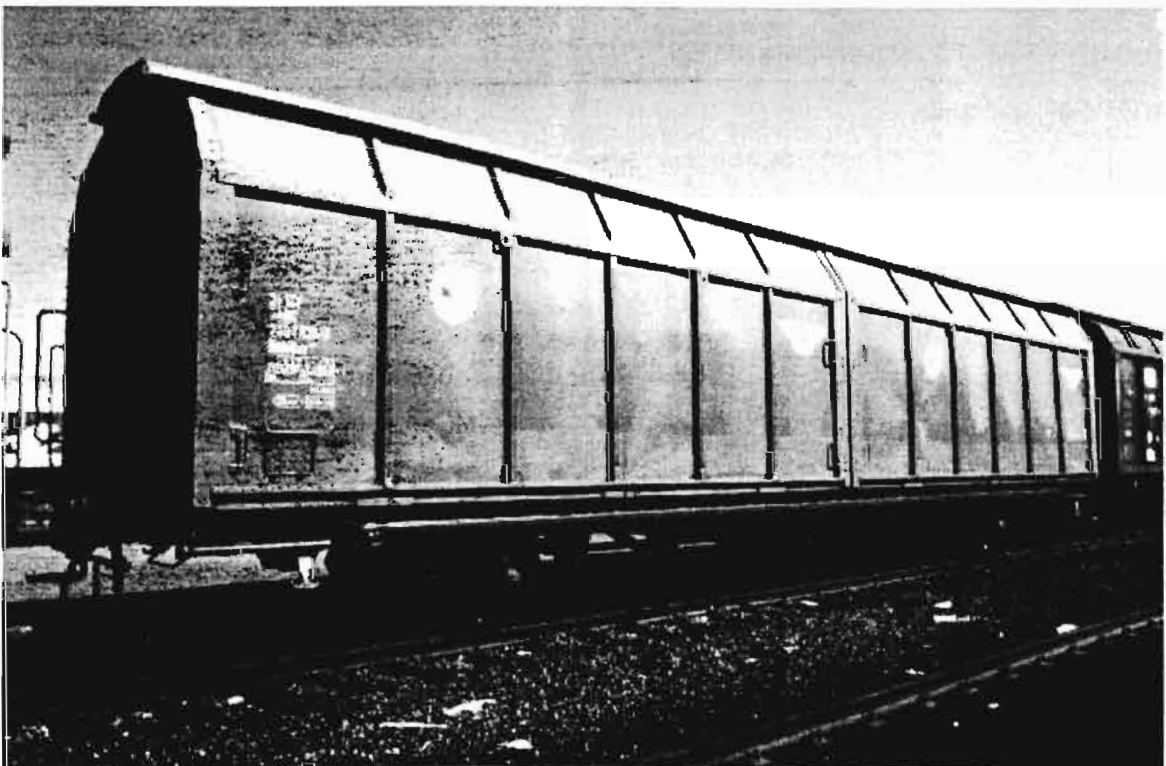

2 ♦ 2002

UIC – palsta
Kokousaikataulu

2 ♦ 2002

Tenderi tulee

Syksy lähestyy ja kesä alkaa olla auttamattomasti historiaa. Toivottavasti se on ollut kaikille virkistymisen ja latautumisen aikaa.

Syksyn kirjamessuilla Turussa olemme mukana omalla pienellä osastolla, jonka helmenä ovat Hannun upeat raitiovaunut. Huomasittehan kaikki jutun Hannusta ja ratikoista Turkulaisessa.

Muistakaa antaa aina aikaa myös itsellenne. Me olemme kuitenkin kaikki läheisillemme korvaamattomia.

Samalla haluan tässä yhteydessä kiittää kaikkia merkkipäiväni muistaneita.

Omasta puolestani harrastusrikasta syksyä.

Tenderimäisin terveisin

Esa Lindros
toimitussihteeri

Kannen kuva

21 74 245 7 025-7 Hbillns 842 Linnanaukko
9.5.2002.

Foto: Olli Savela

Seuraava Tenderi

Seuraava Tenderi ilmestyy ensi vuoden alussa. Siihen tuleva aineisto on oltava toimituksella joulukuun puoliväliin mennessä. Tierankadulle ei enää voi jättää Tenderiin tarkoitettua postia mutta Brahe Centerin Keräilyn Maailman postilaatikkoo voi käyttää. Sopii mainiosti käydessä es. Askartelukeskuksessa. Pyöröovesta sisään ja oikealle. Ruokavarasto palvelee ma-la 7-23 ja su 9-23 ja iltaisin ja aamuisin on yleensä hyvin pysäköintitilaa.

Sisältöä

- 3. Kuskin pukilta
- 4. UIC palsta
- 9. Kutsu syyskokoukseen
- 11. Kokousaikataulu
- 12 Hallitus

Tenderi

Tenderi on Turun Kiskoliikennekerho ry:n jäsenlehti.

Lehden osoite: PL 61 20521 TURKU
Fax (02) 254 2243
e.mail lindros@netti.fi

Toimitus:
Päätoimittaja: Ilmo Kajala (vastaava)
Toimittajat: Mika Rantala
Olli Savela
Esa Lindros 0400-524146

Toimitus pidättää oikeuden valita julkaistavat kirjoitukset ja valokuvat noudattaen hyvää lehtimiestapaa.

Kaivataan

Edelleen toimitus kaipaa lisää aineistoa. Jutun ei tarvitse olla pitkä. Se voi olla pieni havainto jostain kiinnostavasta näkymästä vaikka lomamatkalla tai yksittäinen valokuva.

Kuskin pukilta

8.8.2002

Tervetuloa vanhat ja uudet kerhomme jäsenet sankoin joukoin aloittamaan uutta toimintakautta. Aivan etsimättä tulee mieleen, että merkittävä vuosi 2003 on nyt lähempänä kuin koskaan aikaisemmin, mikä asettaa kerhomme toiminnalle erinäisiä haasteita. Tuleva vuosihan on kerhomme 20-vuotisen toiminnan juhluvuosi, joka huipentuu pienoisrautatiepäiviin Turussa. Turun PR-päivien järjestäminen onnistuneeksi tilaisuudeksi on kerhollemme kunnia-asia, siksi ei liene pahitteeksi ryhtyä miettimään asian vaatimia suunnittelutoimenpiteitä jo nyt. Oman imagomme kannalta olisi tietysti etua, jos kerhoratamme maisemointi edistyisi esittelykuntoiselle tasolle - vaikkapa vain joiltain osin. Raitiotiesektoria pitää niinkään kehittää kiinteämmän ja maisemoidumman radan suuntaan, esimerkiksi moduulityyppisin ratkaisuin (mm. Kauppatorin vaihtoasema). Ehkäpä kerhomme 20-vuotista taivalta voisi vuoden mittaan juhlistaa myös muilla tavoin, tilaisuuksin tai tapahtumin, julkisesti tai sisäpiirin puitteissa; itse kukin miettiköön hyviä tai vielä parempia ideoita asian tiimoilta!

Vuosi 2003 saattaa myös merkitä kerhoveturillemme häätöä VR:n tiloista. Orastavaa kiinnostusta veturia kohtaan on ilmennyt merikeskus Forum Marinumin taholta; jokin tuon kaltainen ratkaisu - olosuhteiden mukaan - voisikin olla ihanteellinen.

Museaalisen raitiotiekaluston kohtaloa pohtineen työryhmän lausunto on vielä muotoiluvaiheessa, mutta tulee julki syksyn kuluessa. Kiskoliikennettä Turussa tulevaisuuden liikennemuotona koskeva selvityshän on jo julkistettu. Kummallekin hankkeelle on syytä toivoa myönteistä kehitystä Turun pitämiseksi ajan hermolla - etelämpänä Euroopassa raitioteiden kehittämis- ja uudelleen elvyttämissuunnitelmat kun ovat viime aikoina alkaneet saavuttaa suosiota myös Turun kokoisissa, 100:n - 200:n tuhannen asukkaan kaupungeissa.

Railship-junalauttaliikennettä uhannut lopettaminen ei sitten toteutunut. Saamme edelleenkin nauttia kansainvälisen liikenteen ilmapiiristä ja sen nähtävyyksistä kerhomme naapurissa.

Hyvää syyskautta kaikille - harrastakaamme!

Ilmo Kajala

UIC:n mukaisen litterajärjestelmän avain

(OS) Koska UIC:n mukaisten litteroiden (UIC:n määrelehti 438-2) selityksiä näkee ylen harvoin suomenkielellä, on varmaankin aiheellista korjata tämä puute. UIC on muuttanut ja täydentänyt litteroiden eli sarjamerkkien lisätunnuksia (= pienet kirjaimet) ainakin jo pari kertaa siitä lähtien, kun kansainväliset litterat tulivat voimaan vuonna 1960, niin että Alameren/Hovin kirjan Rautatiet ja pienoisorautatiet litteroiden selitykset eivät ole enää kaikin osin ajan tasalla. Kirjan julkaisun aikoihin ei esim. nivelvaunuja ja vaunuyksiköitä ollut luokiteltu omaksi kategoriakseen. Tenderi julkaisee tässä numerossa E-vaunujen eli korkealaitaisten yleisvaunujen* littera-avaimen. Seuraavassa numerossa on vuorossa F-vaunujen eli korkealaitaisten erikoisvaunujen littera-avain.

lähteet:

UIC Merkblatt Nr. 438-2, Kennzeichnung der Güterwagen + Anlage 3 Einheitliche numerische Kennzeichnung der Güterwagen

UIC Leaflet N. 438-2, Identification marking for freight rolling stock + Appendix 3 Uniform numerical marking of freight wagons

Wofgang Diener: Anstrich und Bezeichnung von Güterwagen Das äußere Erscheinungsbild deutscher Güterwagen von 1864 bis heute, Abend, Stuttgart 1992

Mikko Alameri ja Ilkka Hovi: Rautatiet ja pienoisorautatiet, Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki 1984

* En käytä termiä "korkealaitainen avovaunu" kuten Alameri/Hovi ja VR tekevät, koska mielestäni *korkealaitaisen* merkitykseen sisältyy jo valmiina se, että vaunu on avonainen. Käsitteiden on oltava mahdollisimman lyhyitä ja ytimekkäitä. Tosin eivät saksalaiset, englantilaiset ja ranskalaiset termitkään aina ole aivan tarkkoja. Mutta loppujen lopuksihan kyse on kuitenkin keskinäisestä sopimuksesta, mitä termejä eri vaunulajeista käytetään.

Korkealaitainen yleisvaunu = Offener Wagen der Regelbauart, Open high-sided wagon of ordinary type, Wagon tombereaux de type courant

Lajitunnus: E

Korkealaitainen yleisvaunu

Litteranumerot: 500 0 - 599 9

Vaunun perusominaisuudet

sivu- ja päätykipattava
tasainen lattia

2-akselinen:	kuormauspituus $\geq 7,70$ m	$25 \text{ t} \leq \text{kuorma} \leq 30 \text{ t}$
4-akselinen:	kuormauspituus ≥ 12 m	$50 \text{ t} \leq \text{kuorma} \leq 60 \text{ t}$
vähintään 6-akselinen:	kuormauspituus ≥ 12 m	$60 \text{ t} \leq \text{kuorma} \leq 75 \text{ t}$

Lisätunnukset

- a 4 akselia
- aa vähintään 6 akselia
- c lattialuukut
- k 2-akselinen: kuorma < 20 t
4-akselinen: kuorma < 40 t
vähintään 6-akselinen: kuorma < 50 t
- kk 2-akselinen: $20 \text{ t} \leq \text{kuorma} < 25 \text{ t}$
4-akselinen: $40 \text{ t} \leq \text{kuorma} < 50 \text{ t}$
vähintään 6-akselinen: $50 \text{ t} \leq \text{kuorma} < 60 \text{ t}$
- l ei sivukipattava
- m 2-akselinen: kuormauspituus $< 7,70$ m
vähintään 4-akselinen: kuormauspituus < 12 m
- n 2-akselinen: kuorma > 30 t
4-akselinen: kuorma > 60 t
vähintään 6-akselinen: kuorma > 75 t
- o ei päätykipattava

BALTIAN ja IVY-MAIDEN TAVARAVAUNUJEN NUMEROINTI

(OS) Vuoden 2002 kevään ja kesän aikana on Turussa voinut taas nähdä Baltian ja IVY-maiden tavaravaunuja. Tutumpien SFAT-säiliövaunujen ja Vok-vaunujen lisäksi on näkynyt EVR:n alaisuuteen rekisteröityjä VKG:n (Viru Keemia Grupp) säiliövaunuja, EUROSIB SPb:n täysin uusi vihreäkeltainen katettu tavaravaunu (kuva 1) ja valkovenäläisiä katettuja tavaravaunuja (kuva 2), kazakstanilaisia säiliövaunuja, joista eräissä oli omistajatunnuksena kasakinkielinen КТЖ (= Kazakstan Temir Žoly) ja toisissa taas venäjänkielinen КЖД (= Kazachskaja Železnaja Doroga/Kazachstanskije Železnye Dorogi).

Olipa vielä yksi moldovalainenkin katettu tavaravaunu Turun tavara-aseman lähellä. Viimeisimpänä havaintona ovat LUKOIL-TRANSin säiliövaunut Pansion satamassa 11.8.2002.

Kaikille näille vaunuille on yhteistä numerokoodi, joka koostuu kahdeksasta numerosta. Baltian ja IVY-maiden vaunuissahan ei ole ollenkaan UIC:n mukaista sarjamerkki- eli litterajärjestelmää, vaan tiedot vaunun ominaisuuksista on koodattu tähän 8-numeroiseen tunnukseseen (UIC:n mukaisessa järjestelmässä litteran lisäksi 12-numeroiseen tunnukseseen).

8-numeroisen koodin ensimmäinen numero ilmaisee vaunulajin (2 = katettu vaunu, 4 = avovaunu, 5 = yksityisvaunu, 6= korkealaitainen vaunu, 7 = säiliövaunu, 8 = jäähdytysvaunu, 3 ja 9 = erikoisvaunut). Seuraavaan kaavioon olen koonnut vain 2:lla, 4:lla ja 6:lla alkavat vaunutyytit, muiden vaunulajien ominaisuuksien selvittely on vielä kesken. Yksityisvaunujen, joihin kuuluvat kaikki mahdolliset vaunulajit, ominaisuuksista en ole toistaiseksi löytänyt tietoja.

lähde:

<http://www.1520mm.com/>

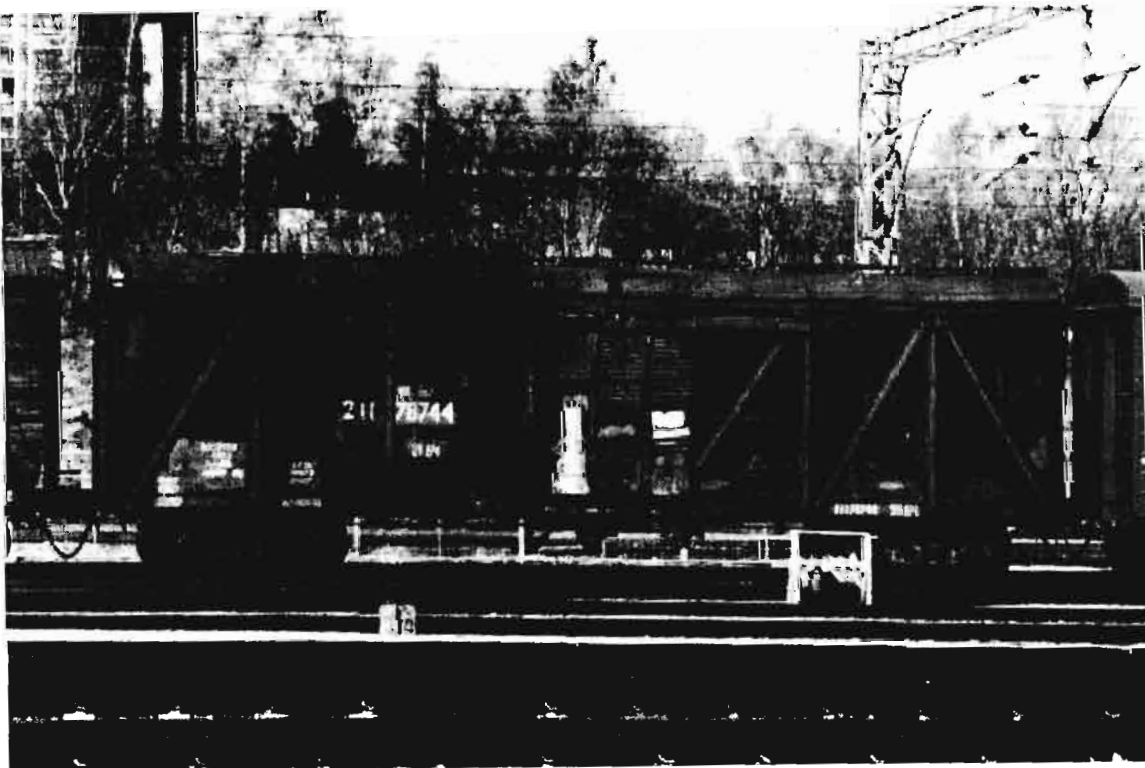
52612454 (20) EUROSIB SPb Turun asema 28.4.2002 Foto: Olli Savela

1. numero vaunulaji	2. numero akselimäärä ja perusominaisuudet	3. numero lisäominaisuudet	
2 katettu vaunu	0 4-akselinen, tilavuus alle 120 m ³	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
	1 - 4-akselinen, tilavuus 120 m ³ 3 tai enemmän	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
	4 - 4-akselinen, tilavuus 120 m ³ 7 tai enemmän, leveämpi	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
4 avovaunu	0 4-akselinen, kuormaus- pituus alle 13,4 m	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
	2 - 4-akselinen, kuormaus- pituus 13,4 m tai enemmän 6	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
6 korkealaitainen vaunu	0 - 4-akselinen, lattialuukut ja 2 päätyovet	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
	4 - 4-akselinen, lattialuukut 7 ilman päätyovia	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
	8 4-akselinen, kiinteät laidat ja kiinteä lattia	0 - eivät ilmaise mitään ominaisuuksia 9	
	9 8-akselinen	0 lattialuukut ja päätyovet	
		2 - lattialuukut, ilman päätyovia 6	
	8 kiinteät laidat ja kiinteä lattia		

4., 5. ja 6. numero ovat vaunun järjestysnumero.

7. numeron luku 9 merkitsee sitä, että vaunussa on ylikulkusilta (tavallisesti käsijarrulla varustettu).

8. numero on vaunun tarkistusnumero.

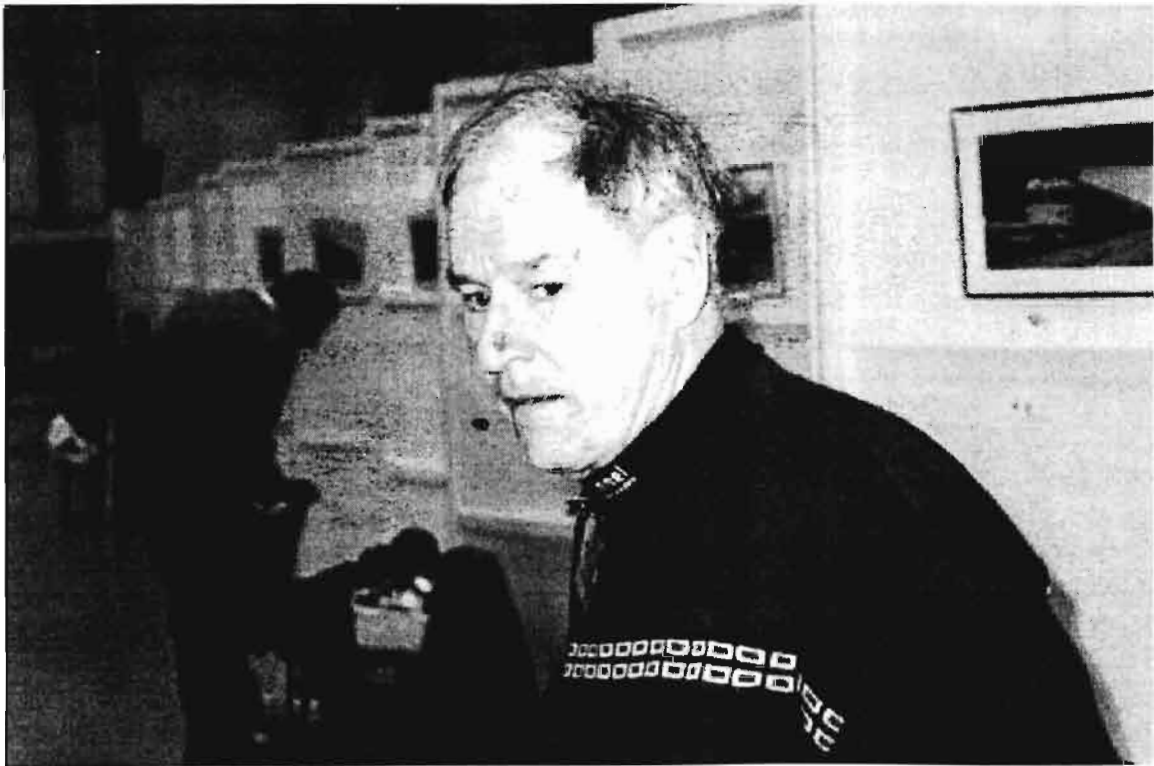
Matti Soini in memoriam

Kerhomme jäsen Matti Soini kuoli 28.4.2002 vakavan sairauden murtamana.

Matti kuului kerhomme jäseniin sen alkuajoista saakka. Kiskoliikenneharrastuksessaan Matti oli monipuolinen, häntä kiinnostivat rautatiet ja niiden aikataulut sekä kotimaassa että ulkomailla niin käyttäjänä kuin dokumentoijanakin; ahkeran interreilaajan lähes jokakesäisten Euroopan-matkojen ja keväisten lapinmatkojen kuvasadosta saatiin nauttia lukuisissa kerhoilloissa. Erityisen kiinnostuksen kohteena Matilla olivat raitiotiet; hän kuului niihin harvalukuisiin harrastajiin, jotka tunsivat ja muistivat Turun raitioteiden jokaisen vaunun yksilöllisiä erityispiirteitä myöten; tätä perimätietoa Matti myös välitti eteenpäin pienoisrautatiepäivien ja erilaisten messutapahtumien yhteydessä. Kerhomme ohella Matti osallistui aktiivisesti myös museorautatien ja Suomen raitiotieseuran toimintaan.

Säilytämme Matin muistoissamme kiitollisina hänen panoksestaan kerhomme toiminnassa.

Ilmo Kajala

Muistojani Matista

Mattiin tutustuin tullessani mukaan yhdistyksemme toimintaan. Aika pian selvisi, että olimme asuneet samassa asunnossa osoitteessa Martinkatu 15. Matin perhe osti asunnon talon valmistuttua ja asui siinä kymmenisen vuotta. Sen jälkeen hänen isänsä veli hetken siinä asuttuaan myi asunnon vanhemmilleni. Eli polkumme melkein kohtasivat jo kauan sitten. Matti jaksoi aina olla avulias. Kun näkötilanteeni oli huonona ja halusin Tukholmaan niin Matti lupautui oitis matkaoppaaksi. Minä puolestani tilasin faksilla Matille ulkolaisia raitiovaunulehtiä. Nuo tilaukset poikivat vaivansa, sillä Matin lehtimäärän kasvaessa pääsin myymään hänelle arkistokotelot. Matti jaksoi olla monessa mukana. Yksi varma kohta paikka oli joka keväinen Matka- messut Helsingissä. Siellä Matin tapasi takuuvarmasti Jokioisten museorautatien osastolta. Tiedän, että lisäkseni Mattia jäi kaipaamaan laaja ystäväjoukko.

Esa Lindros

Kutsu TKLK ry:n sääntömääräiseen syyskokoukseen

Turun Kiskoliikennekerho ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään Turussa Pansion satamassa, os. Pansiontie 48-52, rakennus 5255 , **tiistaina 22.10.2002 alkaen klo 18.00**.
Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 11 §:n määräämät asiat.

Tarjolla kahvia ja pullaa.

Tervetuloa!

TKLK ry:n hallituksen puolesta

Ilmo Kajala
puheenjohtaja

Olli Savela
sihteeri

ESITYSLISTA

1. Avataan kokous.
2. Kokouksen järjestäytyminen
 - 2.1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja.
 - 2.2. Valitaan kokouksen sihteeri.
 - 2.3. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkistajaa.
3. Todetaan kokouksen päätösvaltaisuus.
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
5. Esitetään toimintasuunnitelma vuodeksi 2003 ja päätetään sen vahvistamisesta.
6. Määrätään yhdistyksen jäsenmaksun suuruus vuodeksi 2003.
Hallituksen esitys: Jäsenmaksu pidetään ennallaan eli 30 €:ssa.
7. Esitetään tulo- ja menoarvio vuodeksi 2003 ja päätetään sen vahvistamisesta.
8. Valitaan yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet vuodeksi 2003.
9. Valitaan kaksi tilintarkastajaa sekä yksi varatilintarkastaja vuodeksi 2003.
10. Päätetään kokous.

Lyhyitä tiedotteita

Finnlines

(OS) Finnlines on ilmoittanut lehdistö- ja pörssitiedotteessaan 7.8.2002 myyneensä Railship-vaunukalustonsa ulkomaiselle sijoittajaryhmälle. Mikä tämä sijoittajaryhmä sitten oikein on, sitä ei tiedotteessa jostain syystä ollenkaan mainita. Mutta koska vaunukalustoa manageroi hampurilainen KVG Kesselwagen Vermietgesellschaft mbH, voisi ostaja ehkä olla amerikkalainen GATX Corporation (mutta tämä on vain pelkkä arvaus, joka ei suinkaan täytä klassisen tiedonkäsityksen kriteereitä). Mielenkiintoista on myös se, häviääkö vaunuista RAILSHIP-logo, ja jos häviää, mitä tulee tilalle ja mitä omistajamerkinnoissä lukee. *******

Eesti Raudtee (EVR)

(OS) Jos haluaa nähdä road switchereitä, ei tarvitse välttämättä matkustaa USA:han tai Kanadaan. Niitä pääsee helpommin ja halvemmalla näkemään, kun matkustaa Viroon. Kuten Resiina 2/2002 on uutisoinut sivuilla 50 ja 51, ovat ensimmäiset veturit saapuneet jo Tallinnaan toukokuun lopulla, tarkemmin sanoen Annegret-laivalla 29.5. Veturit ovat saaneet aivan uudenlaisen karmiinin-punakeltaisen maalauksen sekä Eesti Raudteen uuden logon, joka poikkeaa täysin ex-neuvostoliittolaiskaluston vanhasta logosta. EVR:n uusi logo on tietystikin hyvin amerikkalaismainen, kuinkas muuten. Näiden road switchereiden toimitus pitäisi olla saatettu päätökseen vuoden 2002 loppuun mennessä.

Ennen kuin Eesti Raudteen suurin omistaja Baltic Rail Services (BRS) pääsi kunnolla aloittamaan toimintansa, osti EVR:n johto vielä Ukrainasta Luganskin veturitehtaalta 2TE116-linjavetureita. Tämän se teki vastoin BRS:n johdon suunnitelmia korvata neuvostoaikainen veturikalusto amerikkalaisilla vetureilla. *******

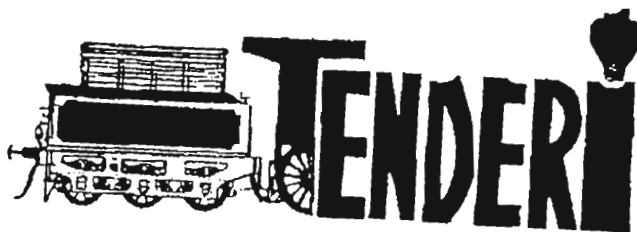
lähteet:

<http://www.evr.ee/pages/php/010103,292>

http://www.railorama.dk/news/news_2002i.htm & [2002ii.htm](http://www.railorama.dk/news/news_2002ii.htm) (John Bjerregaard)

<http://www.sjk.se/bd/bd.htm> (Bengt Dahlberg)

TransportJournalen 3/2001

Syyskauden 2002 ohjelma

Ke	04.09.02	klo 18.00	Pansio	Raitiovaunuilta
Ti	10.09.02	klo 18.00	Pansio	Kerhoilta
Ti	24.09.02	klo 18.00	Pansio	Kerhoilta
Ke	02.10.02	klo 18.00	Pansio	Raitiovaunuilta
Ti	08.10.02	klo 18.00	Pansio	Kerhoilta
Ti	22.10.02	klo 18.00	Pansio	SYYSKOKOUS
Ti	05.11.02	klo 18.00	Pansio	Kerhoilta
Ke	06.11.02	klo 18.00	Pansio	Raitiovaunuilta

La	16.11.02	klo 10.00 – 17.00	Pienoisrautatiepäivät Lahdessa	
Su	17.11.02	klo 10.00 – 17.00		

Ti	19.11.02	klo 18.00	Pansio	Kerhoilta
Ti	03.12.02	klo 18.00	Pansio	Pikkujoulu
Ke	04.12.02	klo 18.00	Pansio	Raitiovaunuilta

Kerhorataa rakennetaan varsinaisesti **tiistaisin** (myös muina tiistaina kuin kerhopäivinä) ja **lauantaisin**. Rakentamisesta kiinnostuneet ottakoot yhteyttä

Kalevi Patroseen	 230 9562, GSM 050 345 9327
Pekka Rantalaan	 239 0378, GSM 0500 877 708
Timo Heiskariin	 236 7937, GSM 040 568 4518

Koska yhdistyksen kerhotilat ovat satama-alueella, joka on valvottua aluetta, ei kerhotiloihin pääse enää yhtä helposti kuin Räntämäen asemalle. Pansion sataman portti on arkisin avoinna klo 19.00 saakka, mutta rakennuksen 5255 ovet ovat aina kiinni (avaimia on vain hyvin rajallinen määrä), joten tulkaa kokouksiin mahdollisimman täsmällisesti (klo 18.00). Tosin joku käy vielä 18.30 katsomassa alaovella, onko mattimyöhäisiä tulossa kerhoiltaan. Tietysti voi soittaa myös johonkin seuraavista kännykkänumeroista:

Timo Heiskari	040 568 4518
Ilmo Kajala	050 336 0454
Jarkko Lehtonen	050 339 3048
Kalevi Patronen	050 345 9327
Pekka Rantala	0500 877 708
Tapani Vuorio	040 820 9396

Joku heistä on varmasti paikalla ja ovi tullaan tietysti avaamaan.

LÄH. TENDERI
PL 61
20521 TURKU

Turun Kiskoliikennekerho ry:n hallitus

Puheenjohtaja
Ilmo Kajala
Lanatie 5 D 109
20540 TURKU
(02) 237 6349
GSM 050 336 0454

Varapuheenjohtaja
Jarkko Lehtonen
Maallikontie 36
20660 LITTOINEN
(02) 246 1400
GSM 050 339 3048

Jäsen (Prtv)
Kalevi Patronen
Aunelantie 7
20210 TURKU
(02) 230 9562
GSM 050 345 9327

Jäsen
Mika Rantala
Uimarinpolku 2 B 3
20660 LITTOINEN
(02) 246 1500
GSM 0500 82 1500

Jäsen (K & M)
Tapani Vuorio
Suovantie 32
20360 TURKU
(02) 238 2009
GSM 040 820 9396

Sihteeri
Olli Savela
Tikankatu 21 K 79
20610 TURKU
(02) 244 2420
sähköposti: olli.savela@pp.inet.fi

Prtv = Pienisrautatievastaava

K & M = Kuljetuksesta ja majoituksesta vastaava

Yhdistyksen kerhuhuonevastaavana toimii Pekka Rantala, os. Bergeninkatu 2 D 38, 20320 TURKU,
(02) 239 0378 ja GSM 0500 877 708

